

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 62/2016-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. februára 2016 predbežne prerokoval sťažnosť maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonným zástupcom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Radkom Petruňom, Advokátska kancelária ABELOVSKÝ – PETRUŇO, Tehelná 189, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na život podľa čl. 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13 Co/721/2014 z 31. augusta 2015 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 11 C/131/2009 z 20. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletého [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonným zástupcom [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. decembra 2015 elektronicky a faxom a 9. decembra 2015 poštou doručená sťažnosť maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného zákonným zástupcom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na život podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru a práva na rešpektovanie rodinného a súkromného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 13 Co/721/2014 z 31. augusta 2015 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C/131/2009 z 20. marca 2014.

Sťažovateľ sa ako žalobca žalobou podanou prostredníctvom svojho právneho zástupcu 30. júna 2009 na okresnom súde domáhal zaplatenia požadovanej sumy s príslušenstvom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy z dôvodu poškodenia zdravia v priebehu pôrodu a náhrady trov konania.

Okresný súd rozsudkom č. k. 11 C/131/2009-81 z 20. marca 2014 žalobu sťažovateľa zamietol v plnom rozsahu, keď síce konštatoval, že zdravotná dokumentácia žalovaného bola vedená nedostatočne, avšak z tejto skutočnosti nemožno vyvodiť príčinnú súvislosť so vznikom poškodenia zdravia maloletého žalobcu. Opierajúc sa o znalecké dokazovanie zároveň uviedol, že sa nepodarilo zistiť, či a čím mal žalovaný spôsobiť poškodenie zdravotného stavu maloletého žalobcu.

O odvolaní žalobcu proti rozsudku súdu prvého stupňa rozhodoval krajský súd, ktorý rozsudkom č. k. 13 Co/721/2014-1015 z 31. augusta 2015 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny v zmysle § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a v celom rozsahu sa stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa.

Sťažovateľ predovšetkým namieta, že všeobecné súdy sa opierali len o jeden znalecký posudok a neprihliadli na významné skutočnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu konania a ktoré spochybňovali, resp. vyvracali závery znaleckého posudku. Nedostatočne vedenú zdravotnú dokumentáciu mali súdy vyhodnotiť podľa sťažovateľa na ťarchu žalovaného. V sťažnosti k tomu uvádza:

«... z hľadiska práva, morálky a spravodlivosti je neobhájiteľné ak súdy akceptujú stav, v ktorom nie je nedostatočné vedenie zdravotnej dokumentácie na ťarchu žalovaného, ktorý je za jej správne vedenie zodpovedný, ale na ťarchu subjektu, primárne na ochranu ktorého je povinnosť správneho a náležitého vedenia zdravotnej dokumentácie stanovená. Z tohto pohľadu si teda dovoľím tvrdiť, že súdy svojim rozhodnutím poskytli nemorálnemu, špekulatívnemu a odsúdenia hodnému konaniu žalovaného právnu ochranu...

Obom konajúcim súdom v podstate vytykám, že z takto pochybných záznamov vyvodili záver, že monitorovanie bolo dostatočné, že ozvy plodu, tak, ako sú uvedené v týchto pochybných záznamoch, sú správne a stotožnili sa so záverom, že zamestnanci žalovaného stav hypoxie plodu neevidovali. Súdy teda obsah nedostatočne a pochybne vedenej zdravotnej dokumentácie vyhodnotili nie na ťarchu žalovaného, na ktorom by mala stáť zodpovednosť za nesprávne vedenú zdravotnú dokumentáciu, ale na ťarchu moju, čo je neobhájiteľné. Je to totiž žalovaný, v koho rukách je vedenie zdravotnej dokumentácie, ktorý má personálne aj technické možnosti zabezpečiť, aby zdravotná dokumentácia bola v stave, že nespochybniteľným spôsobom zobrazí realitu sprevádzajúcu medicínsky zákrok, že bude nespochybniteľným spôsobom zaznamenávať každý úkon, ktorý bol vykonaný, čas a rozsah v ktorom bol vykonaný, aby práve zdravotná dokumentácia bola dôkladným odrazom priebehu medicínskeho zákroku.

Pokiaľ by žalovaný zdravotnú dokumentáciu vyššie uvedeným spôsobom viedol, bol by v stave preukázať, že medicínsky zákrok viedol správne. Pokiaľ však zdravotná

dokumentácia nie je vedená vyššie uvedeným spôsobom, a teda je vedená nesprávne, nie je obrazom toho, čo sa v priebehu medicínskeho zákroku dialo. Takáto zdravotná dokumentácia potom logicky nemôže byť spôsobilá relevantným východiskom (podkladom) pre odborné posúdenie (ne)správnosti vykonania zdravotníckeho výkonu znalcom. V tejto súvislosti poukazujem na vyjadrenie znaleckej organizácie forensic.sk, obsiahnutej na strane 63 znaleckého posudku č. 121/2011, podľa ktorého citujem: „Posúdiť, či lekári mali alebo nemali indície o hypoxii plodu počas I a II doby pôrodnej nie je možné, pretože zdravotná dokumentácia, ale aj samotný monitoring rodičky neobsahuje jednoznačný dôkaz o hypoxii.“

Chápem, že pre súdy, ani pre znalca nie je za daných okolností prípadu jednoduché posúdiť správnosť postupu žalovaného, najmä teda skutočnosť, či zamestnanci žalovaného disponovali indíciou o hypoxii plodu. To však podľa môjho názoru nemôže znamenať, že súd rezignuje na spravodlivé a rozumné usporiadanie vzťahu medzi účastníkmi, resp. spravodlivé rozsúdenie súdnej veci. Uvedené v danom prípade znamená, že súdy mali s maximálnou možnou mierou racionality pristúpiť k vyhodnoteniu zistených skutočností, a to najmä skutočností, že som sa narodil s ťažkým zdravotným postihnutím, že som sa počas pôrodu dostal do stavu hypoxie, že zdravotná dokumentácia nepreukazuje dostatočné monitorovanie oziev plodu a skutočností, že obsah zdravotnej dokumentácie je v značnej miere pochybný, a tieto nevyhodnocovať na moju ťarchu, ale naopak, na ťarchu žalovaného.

Ako už bolo spomenuté, je to práve žalovaný, ktorý jediný je schopný ovplyvniť obsah zdravotnej dokumentácie, a ktorý v danom prípade mohol správne vedenou zdravotnou dokumentáciou preukázať, že v každom momente realizácie pôrodu postupoval správne - lege artis.

Vzhľadom k tomu, že súdy konajúce v súdnej veci vyššie uvedené skutočnosti pri svojom rozhodovaní nezohľadňovali, zastávam názor, že svojím postupom porušili moje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Právo na spravodlivé súdne konania v sebe totiž okrem iného zahŕňa aj právo účastníka konania, a na to aby súdy rozhodovali majúci na zreteli, že rozhodnutie má byť

nielen zákonné, ale predovšetkým spravodlivé, a je treba sa vyhýbať tomu, že sofistikovane zdôvodnia zjavnú nespravodlivosť...

Tým, že mi konajúce súdy napadnutým rozhodnutím zamietli moju žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy a teda mi požadovanú náhradu nemajetkovej ujmy nepriznali, napriek skutočnosti, že žalovaný konal pri mojom pôrode non lege artis porušili moje právo na spravodlivé súdne konanie, resp. právo na súdnu ochranu. Súčasne tým, že mi súdy naznačeným spôsobom odopreli právo na kompenzáciu môjho ťažkého zdravotného postihnutia, resp. na zvýšenie kvality môjho života došlo k zásahu do môjho práva na ochranu zdravia v zmysle čl. 40 Ústavy a čl. 2 ods. 1 Dohovoru, resp. práva na rodinný život v zmysle čl. 19 ods. 2 Ústavy a čl. 8 ods. 1 Dohovoru a v neposlednom rade aj práva vlastníť majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy.»

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhuje, aby ústavný súd po preskúmaní jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 31.08.2015, sp. zn. 13Co/721/2014 a rozsudkom Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.03.2014, sp. zn. 11C/131/2009 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu zdravia podľa čl. 40 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy.

Zrušuje sa rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.08.2015, sp. zn. 13Co/721/2014 a rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 20.03.2014, sp. zn. 11C/131/2009 a vec sa vracia Okresnému súdu Zvolen, aby v nej znovu konal a rozhodol.

Krajský súd v Banskej Bystrici je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume 1.521,89 €.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným

postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Sťažovateľ tvrdí, že napadnutými rozsudkami okresného súdu a krajského súdu boli porušené jeho základné práva označené v petite sťažnosti zaručené ústavou a dohovorom.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 40 ústavy každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Dedenie sa zaručuje.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

1. Vo vzťahu k rozsudku okresného súdu sťažovateľ vyjadruje svoju nespokojnosť najmä z dôvodu, že okresný súd sa opieral len o jeden znalecký posudok a nesprávne vyhodnotil skutočnosti, ktoré vyšli najavo v priebehu súdneho konania, ako aj z dôvodu, že nesprávne a nedostatočne vedenú zdravotnú dokumentáciu nevyhodnotil na ťarchu žalovaného.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv sťažovateľa rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 11 C/131/2009 z 20. marca 2014, ústavný súd uvádza, že jeho preskúmaniu bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, obsahom ktorého je pravidlo, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva pred ústavným súdom iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôže poskytnúť iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

V prípade sťažovateľom napadnutého rozhodnutia okresného súdu bol súdom, ktorý preskúmaval jeho rozsudok krajský súd na základe opravného prostriedku sťažovateľa. Sťažovateľ teda využil na ochranu ním označených práv zákonom poskytnutý opravný prostriedok. Na základe uvedeného ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiu okresného súdu odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. Vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu sťažovateľ namieta najmä potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa a vyhodnotenie zistených skutočností spôsobom, keď súdy akceptovali zanedbanie povinnosti žalovaného týkajúce sa vedenia zdravotnej dokumentácie, a tým sťaženie možnosti dokázať jeho pochybenie pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Túto skutočnosť mali oba súdy vyhodnotiť na ťarchu žalovaného v tom zmysle, že ak by vedenie zdravotnej dokumentácie bolo správne, bolo by možné preukázať, či vedenie pôrodu bolo realizované lege artis.

Krajský súd sa vo svojom rozhodnutí o opravnom prostriedku sťažovateľa v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 OSP v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozsudku okresného súdu.

Okresný súd po vykonaní rozsiahleho dokazovania v závere odôvodnenia rozsudku sp. zn. 11 C/131/2009 z 20. marca 2014 uviedol:

„Uskutočneným dokazovaním bolo jednoznačne preukázané, že maloletý žalobca od svojho narodenia trpí viacerými vážnymi zdravotnými poškodeniami, ktoré sú špecifikované v úvode odôvodnenia tohto rozsudku a boli uvedené aj v podanej žalobe. Podľa posudku Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 20.2.2008 má [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] mieru funkčnej poruchy 90% a preto sa podľa § 51 Zákona č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v platnom znení považuje za občana s ťažkým zdravotným postihnutím.

Z jednotlivých odborných stanovísk, ktoré boli predložené na základe začatého šetrenia Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave vyplýva, že vyššie citovaní odborníci - znalci vytykajú žalovanému najmä nedostatočne a neúplne vedenú zdravotnú dokumentáciu pôrodu matky žalobcu [REDAKOVANÉ]. Nebolo konštatované žiadne konkrétne porušenie právnych predpisov - konkrétny postup non lege artis zo strany poskytovateľa zdravotnej starostlivosti pred resp. počas pôrodu matky maloletého žalobcu [REDAKOVANÉ]. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave na základe uvedených odborných stanovísk uložil žalovanému pokutu vo výške 280.000,- Sk, čo je 9.294,30 Eur. O uložení tejto pokuty rozhodol Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou so sídlom v Bratislave rozhodnutím č.: ZS 603/00018/2008

zo dňa 12.12.2008 v spojení s rozhodnutím č.: ZS 603/00018/2008/R zo dňa 22.3.2009. Toto rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23S/54/2009-39 zo dňa 9.9.2009. Na základe podaného odvolania žalovaným Najvyšší súd SR rozsudkom č. k. 4Szd/1/2009 zo dňa 28.4.2010 potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici. Podľa vysloveného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, aj v prípade, že vedenie zdravotnej dokumentácie o pôrode pacientky bolo nedostatočné, len z tejto skutočnosti nie je možné vyvodzovať záver, že k poškodeniu zdravia novorodenca došlo v príčinnej súvislosti s nesprávnym vedením zdravotnej dokumentácie pacientky.

Súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie, vypočul viacerých svedkov, pracovníkov gynekologicko - pôrodnického oddelenia Nemocnice s poliklinikou [REDACTED], vypracovateľov znaleckého posudku znaleckej organizácie Forensic.sk [REDACTED]. Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie súdnym znalcom [REDACTED], ktorý jednak vypracoval znalecký posudok a vo veci bol vypočutý aj na pojednávaní. V znaleckom posudku, ako aj vo svojom vyjadrení na pojednávaní poukázal na nedostatky v zdravotnej dokumentácii žalovaného vo vedení pôrodu matky žalobcu [REDACTED]. Na druhej strane však uviedol, že nebol zistený žiadny postup zo strany poskytovateľov zdravotnej starostlivosti Nemocnice s poliklinikou [REDACTED], ktorý by bol postupom non lege artis. Podľa názoru súdneho znalca pôrod bol vedený poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v súlade s právnymi predpismi, čo znamená, že postup bol lege artis. Súdny znalec mal k dispozícii celý spis Okresného súdu Zvolen a ako vyplýva aj zo znaleckého posudku, súdny znalec sa oboznámil so všetkými svedeckými výpoveďami, odbornými stanoviskami a vyjadreniami, ktoré sa v spise nachádzajú. Posúdenie postupu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti matke žalobcu [REDACTED], či už pred pôrodom alebo počas pôrodu, je vysoko odborná otázka. Súd preto mohol vychádzať len zo záverov znaleckého dokazovania. Ani znaleckým dokazovaním sa nepodarilo zistiť, či a čím mal poskytovateľ zdravotnej starostlivosti žalovaný spôsobiť poškodenie zdravotného stavu maloletého žalobcu. Súd sa pri svojom rozhodovaní stotožnil aj správnym názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorého aj nedostatočné vedenie zdravotnej dokumentácie nie je v príčinnej súvislosti so vznikom poškodenia zdravia maloletého žalobcu.

Súd sa stotožnil s vyjadreným názorom právneho zástupcu žalovaného, že len zo skutočnosti, že žalobca je zdravotne poškodený a neexistuje dôkaz ako k poškodeniu zdravia došlo, nie je možné toto zdravotné poškodenie dávať do súvisu s pôrodom, a to ešte bez akéhokoľvek potvrdeného pochybenia pri vedení pôrodu.

Preto súd žalobu v plnom rozsahu zamietol.“

Krajský súd v rozsudku sp. zn. 13 Co/721/2014 z 31. augusta 2015 konštatoval vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa a dostatočné odôvodnenie napadnutého rozsudku. Na zdôraznenie správnosti záverov odvolacieho súdu okresný súd uviedol:

«Odvolanie je v Občianskom súdnom poriadku konštruované ako opravný prostriedok bez možnosti prednášania nových skutočností a nových dôkazov (s výnimkou zákonných výnimiek uvedených v ust. § 205a písm. a) až d) O. s. p.), preto platí, že odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvého stupňa (§ 213 ods. 1 O. s. p.). Z tejto zásady zákon pripúšťa výnimky uvedené v ust. § 213 ods. 2 až 7 O. s. p. Prvý okruh výnimiek oprávňuje odvolací súd, aby v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie. Opakovať dokazovanie však môže odvolací súd iba vtedy, ak dospeje k záveru, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Druhý okruh výnimiek oprávňuje odvolací súd, aby doplnil dokazovanie. Znamená to, že odvolací súd môže vykonať iba také dôkazy, ktoré súd prvého stupňa vôbec nevykonával; odvolací súd však môže doplniť alebo zopakovať dokazovanie iba za presne v zákone vymedzených podmienok, ktorých existencia v danom prípade nebola zistená a to z nasledovných dôvodov.

Z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd za účelom zistenia skutkového stavu veci vykonal okrem iných dôkazov aj dokazovanie znaleckým posudkom vypracovaným znalcom z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Gynekológia a pôrodníctvo, [REDAKOVANÉ], nakoľko sa jednalo o odbornú otázku. Znalecké dokazovanie nariadil okresný súd v zmysle ust. § 127 ods. 1 O. s. p, kde sa uvádza, že: „ak závisí rozhodnutie súdu od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca“. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že pod pojmom odborné znalosti má zákon na mysli iné znalosti ako znalosti práva. Znalec je osoba, ktorá sa v znaleckom posudku na základe svojich odborných znalostí a praktických skúseností

vyjadruje ku skutkovým otázkam vymedzeným v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania. Ak existujú pochybnosti o správnosti záverov znaleckého dokazovania, zákon (Občiansky súdny poriadok) v ust. § 127 ods. 2 O. s. p. umožňuje podrobiť závery znalca kontrolnému znaleckému dokazovaniu, ktoré majú účastníci konania právo navrhnúť; súd nemôže závery znalca nahradiť vlastnou úvahou („intelektuálnym vkladom“, tak ako to tvrdí v odvolaní žalobca), pretože na to nemá potrebné odborné znalosti rovnako ako účastníci konania.

V danom prípade súdom ustanovený znalec [REDACTED] v závere svojho Znaleckého posudku vypracovaného pod číslom 1/2013 dňa 14. 05. 2013 odpovedal na v uznesení o nariadení znaleckého dokazovania vymedzené otázky, pričom okrem iného uviedol, že „nezistil žiadne konanie non lege artis v zmysle zanedbania zdravotnej starostlivosti zo strany zamestnancov žalovaného, pred alebo počas pôrodu matky žalobcu, ktoré by viedlo k poškodeniu matky žalobcu a žalobcu“. Žalobca vo vyjadrení k predmetnému znaleckému posudku uviedol, že sa nestotožňuje so závermi znalca [REDACTED] a navrhol, aby okresný súd súdneho znalca [REDACTED] predvolal na pojednávanie; v čom konkrétne sa nestotožňuje so závermi znalca žalobca vo vyjadrení k znaleckému posudku neuviedol. Okresný súd znalca [REDACTED] vypočul na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 29. 11. 2013 (na ktorom sa zúčastnili právni zástupcovia účastníkov konania), kde znalec odpovedal na otázky položené súdom a právnymi zástupcami účastníkov konania, pričom v závere svojej výpovede znalec uviedol, že na záveroch Znaleckého posudku č. 1/2013 zo dňa 14. 05. 2013 trvá. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že vykonal rozsiahle dokazovanie, v rámci ktorého vypočul viacerých svedkov, pracovníkov gynekologicko - pôrodnického oddelenia žalovaného, vypracovateľov znaleckého posudku znaleckej organizácie Forensic.sk [REDACTED], ďalej uviedol, že nariadil znalecké dokazovanie znalcom [REDACTED], ktorý vypracoval znalecký posudok a bol súdom vypočutý, aby sa vyjadril k záverom svojho znaleckého dokazovania. Na základe vykonaného dokazovania dospel potom okresný súd k záveru, že neexistuje príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcu a konaním zamestnancov žalovaného v súvislosti s pôrodom žalobcu, preto žalobu zamietol. Okresný súd za účelom zistenia skutkového stavu veci vykonal rozsiahle dokazovanie viacerými dôkaznými prostriedkami, vykonané dôkazy

vyhodnotil jednotlivo ale aj v ich vzájomnej súvislosti, pričom v zmysle ust. § 132 O. s. p. prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo. Žalobca v odvolaní neoznačil dôkazy, ktoré by navrhol vykonať v konaní pred súdom prvého stupňa a ktorých vykonanie okresný súd napriek návrh žalobcu nepripustil, čo by bol dôvod na doplnenie dokazovania. Rovnako žalobca v odvolaní neuviedol, ktoré dôkazy okresný súd nesprávne vykonal a preto by ich vykonanie bolo potrebné zopakovať; namietal len nesprávne zistený skutkový stav veci, pričom vytrhol z kontextu niektoré časti vykonaných dôkazov. V uvedenej súvislosti odvolací súd opätovne poukazuje na ust. § 213 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého je odvolací súd viazaný skutkovým stavom tak ako ho zistil súd prvého stupňa, pokiaľ nie sú dané výnimky uvedené v ust. § 213 ods. 2 až 7 O. s. p. Pokiaľ ide o samotné odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že nemožno sa stotožniť s odvolacou námietkou žalobcu, že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu je nedostatočné, nepresvedčivé, že nespĺňa požiadavky vymedzené zákonom (Občianskym súdnym poriadkom) v ust. § 157 ods. 2 O. s. p., v dôsledku čoho je rozsudok okresného súdu podľa názoru žalobcu nepreskúmateľný. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, tak ako vyplýva z dikcie ust. § 157 ods. 2 O. s. p. jasne a zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôkazov vychádzal, akými úvahami sa riadil a ktorú podstatnú skutočnosť nepovažoval za preukázanú (súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcu a konaním zamestnancov žalovaného v súvislosti s pôrodom žalobcu), na základe čoho dospel k záveru že zo strany žalovaného nebolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu a žalobu zamietol. Pokiaľ ide o vedenie zdravotnej dokumentácie okresný súd poukázal na závery NS SR prezentované vo vzťahu k vedeniu zdravotnej dokumentácie v rozsudku sp. zn. 4Szd/1/2009 zo dňa 28. 04. 2010, ktorý je súčasťou spisu (č. 1. 789-790 spisu) a ktorým NS SR potvrdil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S/54/2009-39 zo dňa 09. 09. 2009. Uvedeným rozsudkom krajský súd rozhodol vo veci pokuty uloženej Všeobecnej nemocnici s poliklinikou [REDACTED] (t. j. v tomto konaní žalovanému) Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za porušenie ust. § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z. z. pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti matke žalobcu v súvislosti s pôrodom žalobcu, tak že rozhodnutie Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o uložení pokuty Všeobecnej nemocnici s poliklinikou [REDACTED], zrušil. Záver okresného súdu vo vzťahu k vedeniu zdravotnej dokumentácie nie je teda prejavom svojvôle, tak ako sa to snaží podsunúť v

odvolaní žalobca, ale vychádza z názoru najvyššieho súdu prezentovaného v právoplatnom rozhodnutí najvyššieho súdu vo veci súvisiacej bezprostredne s týmto konaním, kde najvyšší súd uviedol, že: „i v prípade, že vedenie pôrodu v zdravotnej dokumentácii pacientky bolo nedostatočne (zaznamenané), len z tejto skutočnosti nemožno vyvodzovať záver, že k poškodeniu zdravia novorodenca došlo v príčinnej súvislosti s nesprávnym vedením zdravotnej dokumentácie pacientky.“

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.»

V rámci predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd po preskúmaní sťažnosti a k nej pripojených príloh konštatuje, že postup odvolacieho súdu a jeho posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa, ako aj tvrdenie všeobecných súdov o tom, že niet príčinnej súvislosti medzi nesprávnym vedením zdravotnej dokumentácie a zdravotným postihnutím žalovaného, nie je možné považovať za odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd pri uplatňovaní právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy v otázke prehodnotenia ustálenia skutkového stavu veci.

Pokiaľ ide o námietku nedostatočne zisteného skutkového stavu, ústavný súd uvádza, že nie je tzv. skutkovým súdom a že podľa svojej konštantnej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto

interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ústavy (I. ÚS 13/01).

Ústavný súd v otázke konštatovania neexistencie príčinnej súvislosti medzi nesprávne vedenou zdravotnou dokumentáciou a zdravotným postihnutím žalobcu nemá dôvod na odmietnutie záverov všeobecných súdov.

Okresný súd vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, pričom okrem odborného názoru súdom ustanoveného znalca vyhodnotil aj ďalšie dôkazy – ďalší znalecký posudok, výpovede a stanoviská odborníkov z oblasti gynekológie a pôrodnictva a vzhľadom na skutočnosť, že išlo o zodpovedanie vysoko odborných otázok, oprel svoje rozhodnutie o závery znaleckého dokazovania a výpovede odborníkov. Postup krajského súdu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 1, 2 OSP bol takto vzhľadom na rozhodnutie súdu prvého stupňa logický a správny.

V súvislosti so sťažovateľom prejavenu nespokojnosťou s namietaným rozhodnutím krajského súdu ústavný súd po posúdení všetkých okolností prípadu považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný, výkladovo konzistentný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať ani za svojvoľný či arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer.

V súvislosti s prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Čo sa týka namietaného porušenia práv podľa čl. 19 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 40 ústavy a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v zmysle svojej konštantnej judikatúry opakovane uvádza, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patria aj označené práva), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05). Novšia judikatúra ústavného súdu už však smeruje aj k posudzovaniu namietaného porušenia hmotných práv v rozhodnutí všeobecného súdu, a to aj bez toho, aby sťažovateľ musel namietat, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (IV. ÚS 360/09, III. ÚS 196/08, II. ÚS 111/08, I. ÚS 131/09 a pod.).

V súvislosti s tvrdeným zásahom do označených práv však ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na záver krajského súdu o nepriznaní nároku sťažovateľovi na náhradu nemajetkovej ujmy nemožno uvažovať o zásahu do týchto práv. Totiž ak krajský súd (zhodne s okresným súdom) ústavne konformným a akceptovateľným spôsobom dospeli k záveru, že nebol predložený jednoznačný dôkaz, ako k poškodeniu zdravia sťažovateľa došlo, a ani nebolo potvrdené pochybenie žalovaného pri vedení pôrodu a že takto sťažovateľovi nemohol vzniknúť právny nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, a tento jeho názor nebol ústavným súdom vyhodnotený ako svojvoľný (a teda ústavne neudržateľný), je zjavné, že absentuje akákoľvek možná príčinná súvislosť medzi rozsudkom krajského súdu

a označenými právami. Aj v tejto časti preto ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. februára 2016